

Rekurencja – przykłady z życia

- Jedzenie kaszki z talerza – A. Jerszow

Jedz kaszkę;

jeśli talerz jest pusty to koniec jedzenia
w przeciwnym razie

weź łyżkę kaszki;

Jedz kaszkę

Warunek
początkowy –
zatrzymuje
wywołania

Procedura rekurencyjna
wywołuje siebie

- Tańiec

Tańcz;

jeśli nie gra muzyka to koniec tańczenia
w przeciwnym razie

zrób krok;

Tańcz

Rekurencja – wyprowadzanie kolejnych cyfr liczby

Liczbę 3045 drukuj w kolejności cyfr: 3 0 4 5

Algorytm – drukowania cyfr liczby 3045

1. Najpierw drukuj cyfry liczby 304

2. Później drukuj cyfrę 5

Liczba 304 to:
 $3045 \text{ div } 10 = 304$

Cyfra 5 to reszta:
 $3045 \text{ mod } 10 = 5$

Zauważmy: możemy
zastosować ten sam
algorytm ale do liczby 304
– REKURENCJA

Potrzebne są dwie operacje:

reszta z dzielenia **mod**: np. $3045 \text{ mod } 10 = 5$

dzielenie całkowite **div**: np. $3045 \text{ div } 10 = 304$

Rekurencja – wyprowadzanie kolejnych cyfr liczby

KolejnaCyfra (m)

if m < 10 then write (m)

Warunek początkowy –
gdy liczba ma jedną cyfrę.

else begin

KolejnaCyfra (m div 10);

Wywołanie rekurencyjne dla
liczby bez ostatniej cyfry

    write (m mod 10)

Drukowanie
ostatniej cyfry

end

Uwagi:

1. Można zastąpić 10 przez 2 i otrzymamy kolejne cyfry binarne, od najbardziej znaczącej
2. Po zmianie kolejności poleceń – drukowanie cyfr od końca

Rekurencja – wyprowadzanie kolejnych cyfr liczby

Wywołania rekurencyjne

KolejnaCyfra (3045)

$304 = 3045 \text{ div } 10$

KolejnaCyfra (304) write (3045 mod 10) = 5

KolejnaCyfra (30) write (304 mod 10) = 4

KolejnaCyfra (3) write (30 mod 10) = 0

write (3) = 3

Kolejno
drukowane
cyfry

Powrót z wywołań rekurencyjnych

Rekurencja – inny przykład – Wieże Hanoi

Hanoi (n, A, B, C) {z A na B za pomocą C }

if $n = 0$ then nic nie rób

else begin

Hanoi ($n - 1, A, C, B$);

Największy krążek z A na B ;

Hanoi ($n - 1, C, B, A$)

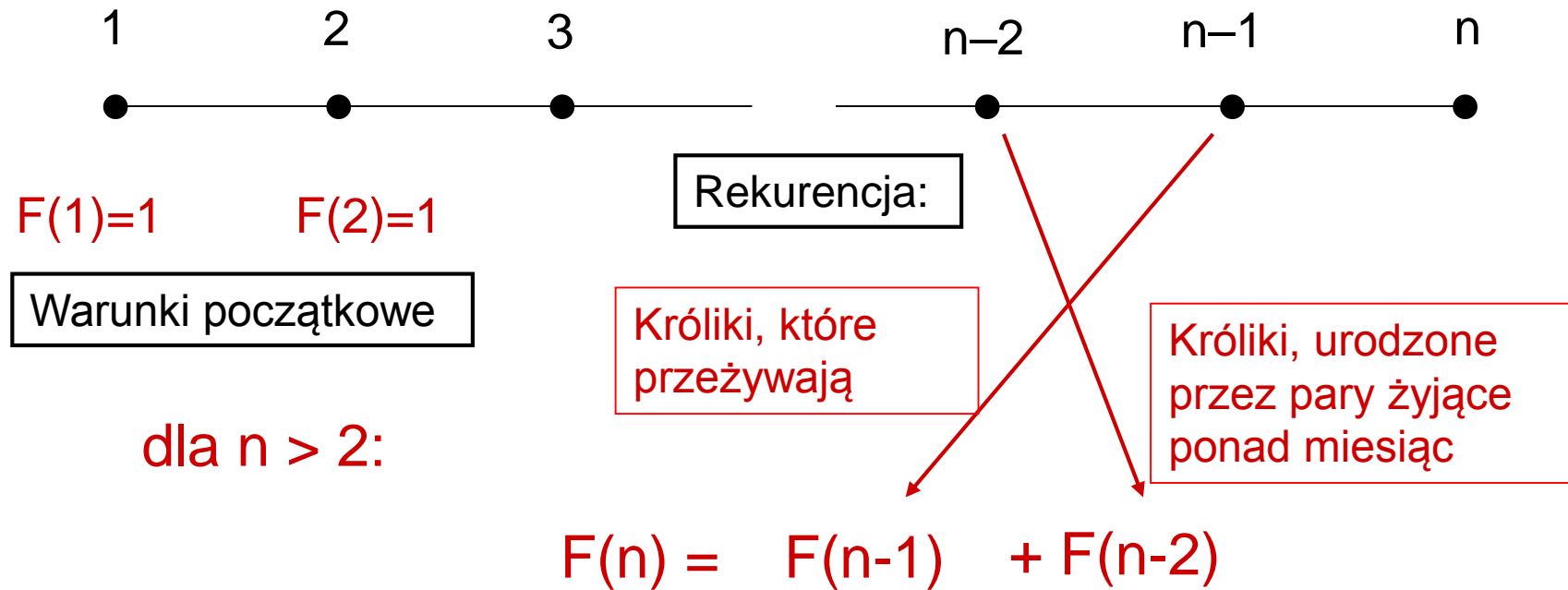
end

Warunek początkowy – zatrzymuje wywołania

Procedura rekurencyjna wywołuje siebie

Rekurencja – inny przykład – króliki Fibonacciego

$F(n)$ – liczba par królików po n miesiącach

Liczby Fibonacciego: 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, ...

Rekurencja – inne przykłady

- Podnoszenie do potęgi

Potega (x, n)   { x^n }

if n = 1 then Potega := x

else if n – parzyste then

                 Potega := Potega (x, n/2)^2   { $x^n = (x^{n/2})^2$ }

else Potega := Potega (x, n – 1)*x   { $x^n = (x^{n-1})x$ }

Uwaga. Obliczenia przebiegają tak, jakby n było liczbą binarną zapisaną w postaci schematu Hornera

- Algorytmy sortowania – demo w programie Sortowanie

Sortowanie przez scalanie

Sortowanie szybkie

Rekurencja – inne przykłady

- Algorytm Euklidesa

NWD(m,n)   {zakładamy $m \leq n$ }

if $m = 0$ then NWD := n

else NWD := NWD(n mod m, m)

Reszta z dzielenia
n przez m.

- Wartość wielomianu stopnia n w punkcie x

w(n,x)

if $n = 0$ then w := a_0

else w := w(n - 1, x) * x + a_n